

Національна хвиля

● *Із виступу*

Не дозволимо!

Спільний представницький орган профспілок вирішив скликати всеукраїнське зібрання профспілкових лідерів і активістів для обговорення наших спільних проблем, викликів і загроз, які нависли над національним профспілковим рухом і правами працівників. Так поступали ще з стародавніх часів наші предки, які збиралися на громадські зібрання та стали згодом найвищою формою прямої демократії. Також і в сучасній профспілковій історії у 2015 році ми збиралися таким спільним загалом, коли ситуація була катастрофічною: падіння економіки, шалена інфляція, різка девальвація гривні і знецінення коштів, втрата робочих місць, повне ігнорування Урядом пропозицій профспілок. Тоді ми пред'явили Трудовий ультиматум Уряду Яценюка і зажадали його відставки. Інакше не могло бути, бо профспілки діяли в інтересах і на захист людей. Задля справедливості треба зазначити, що за минулий період нам все ж вдалося відновити соціальний діалог, вже дещо перевищено рівень зарплати докризового 2013 року. Нині це більше 450 доларів. З підписанням Угоди про Асоціацію Україна-ЄС, розпочато активну роботу щодо запровадження європейських стандартів праці та соціального захисту як це визначено у нашій Стратегії «Європейський вибір». Укладено Генеральну угоду, якою до 2021 року намічені подальші кроки щодо економічного розвитку і підвищення добробуту працівників.

Водночас треба сказати, що люди ще не відчули істотних змін на краще. Візьмо ситуацію на ринку праці. Високий рівень безробіття, він вдвічі вищий ніж країнах ЄС. І поруч функціонує великий ринок тіньової праці, без захисту людей. Дефіцит гідної праці примушує мільйони співвітчизників до трудової міграції за кордон. Країна втрачає безповоротно найцінніше, що має – людей.

Головною проблемою у питанні заробітної плати залишається несправедливий розподіл отриманих результатів праці між власниками і працівниками. Мінімальні гарантії оплати праці в два-три рази нижчі за прожитковий мінімум. Мільярди заборгованості із виплат зарплат. Щодо середньої заробітної плати, то українські робітники знаходяться на останньому місці в Європі. І це все на фоні мільйонних зарплат топ-менеджерів навіть на державних підприємствах.

Водночас проект урядового законопроекту «Про працю» №2708 не тільки не вирішує ці проблеми, а ще більше заганяє людей у глухий кут. Зростає незахищеність на робочих місцях, порушення трудових прав стає все більш масштабним і безкасазним явищем. Від виробничих травм і аварій гине майже стільки ж людей як і на фронті, а тисячі стають інвалідами і отримують професійні захворювання. Разом з тим скасовано попередньою владою профілактичне санаторно-курортне лікування працівників. Якщо ж, і нинішня влада скасує 0,3 відсотки на культурно-масову роботу, то напевне, доведеться попроситися і з дитячим оздоровленням. І це в нашій країні, де вже й так стан здоров'я нації знаходиться на критично низькому рівні.

Ми очікували і пропонували зміни підходів у підготовці бюджету України, однак бюджет знову сформовано на застарілих засадах економії на людях і потребах у фінансуванні життєво важливих освітньої, медичної, наукової, гуманітарної сфер. Водночас рекордні запозичення Уряду у іноземних кредиторів та внутрішньому ринку все більшим фінансовим тягарем лягає на кожну українську сім'ю, загрожуючи дефолтом країни.

Утаємничена підготовка законопроектів, які безпосередньо зачіпають соціально-економічні та трудові права та інтереси працівників, ведуть до руйнації створеної за роки незалежності системи соціального захисту за європейським зразком.

Згадаймо боротьбу профспілок за закон про прожитковий мінімум, про державні соціальні стандарти і гарантії, про зарплату, про охорону праці, відпустки, колективні договори, соціальний діалог та багато іншого.

А під ялинку отримали ще й сюрприз – закон про знищення профспілок.

При цьому з особливим цинізмом ідеологи цього процесу розгорнули масштабну кампанію дискримінації ролі та місця профспілок у суспільстві та навіть активістів.

Не дозволимо!

На таку дію ми маємо відповісти активними протестними діями мільйонів трудящих і наших спілчан.

Григорій ОСОВИЙ,
Голова СПО об'єднань профспілок,
Голова Федерації профспілок України

● *Категоричний протест*

Чому проекти законів про працю та про діяльність профспілок – суперечать Конституції?

Профспілкою проаналізовано ініційований Кабінетом Міністрів України проект Закону «Про працю» (реєстр. №2708 від 28.12.2019), а також внесений народними депутатами України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо окремих питань діяльності професійних спілок) (реєстр. № 2681 від 27.12.2019).

Профспілка висловлює категоричний протест антиконституційним нормам, які містяться у зазначених законопроектах, оскільки окремі їх норми, всупереч статті 22 Конституції України, звужують зміст та обсяг існуючих прав і свобод громадян, зокрема, порушують права найманих працівників – членів Профспілки на належні умови праці та відпочинок, достойну винагороду за працю, стабільність трудових відносин, право на об'єднання у профспілки.

До основних недоліків законопроекту №2708 можна також віднести:

- зменшення мінімальних гарантій щоденного та щотижневого відпочинку, погіршення умов, спрямованих на сприяння повноцінному відпочинку працівників (надання другого дня щотижневого дня відпочинку як правило підтягнуте із загальним вихідним днем);

- зменшення кількості передбачених законом оплачуваних відпусток (щорічних основних відпусток працівникам окремих професій з особливими умовами праці, щорічних додаткових відпусток за роботу із шкідливими і важкими умовами праці, за особливий характер праці, відпусток працівникам, які мають дітей, соціальних відпусток), а також відпусток без збереження заробітної плати, які надаються в обов'язковому порядку;

- виключення із закону вичерпного переліку випадків, коли допускається залучення працівників до надурочних робіт, роботи у вихідні та святкові (неробочі) дні, а також відкликання з відпустки;

- скасування заборони залучення жінок, які мають дітей віком до 3 років до надурочних робіт та роботи в нічний час;

- скасування граничних розмірів застосування надурочних робіт протягом року;

- неврегульованість питань щодо порядку застосування дисциплінарних стягнень, як передумови до звільнення працівника за ініціативою роботодавця;

- вилучення із законодавства норми встановлення мінімальної заробітної плати у розмірі не нижчому від розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб (Проектом пропонується встановити мінімальний оклад (тарифну ставку) у розмірі, не меншому за 50 відсотків мінімальної заробітної плати);

- нівелювання поняття структури заробітної плати, яка передбачає основну, додаткову зарплату та інші заохочувальні та компенсаційні виплати;

- нормативна неврегульованість питань оплати праці працівників, зайнятих на роботах із важкими, шкідливими та небезпечними умовами праці, на роботах з особливими природними географічними і геологічними умовами та умовами підвищеного ризику для життя і здоров'я, зокрема, доплат за роботу у важких і шкідливих умовах праці;

- погіршення гарантованих умов оплати праці у разі виконання працівником надурочних робіт, роботи у вихідні, святкові (неробочі) дні;

- погіршення рівня гарантій та компенсацій у разі звільнення працівника, у зв'язку з відмовою працювати у змінених умовах праці (для працівників, які пропрацювали у цього роботодавця менше 10 років);

- пом'якшення матеріальної відповідальності роботодавця у разі порушення строків остаточного розрахунку з працівником;

- скасування вичерпного переліку випадків, коли з працівником може укладатися договір повної матеріальної відповідальності при виконанні визначених трудовим договором робіт;

- скасування дії на території України актів органів державної влади і управління Союзу РСР та Української РСР з питань трудових відносин (багато з яких досі регулюють окремі елементи таких відносин).

Законопроект №2681 містить у собі ризики знищення профспілкового руху в Україні, зокрема, шляхом:

- позбавлення професійних спілок права брати участь у розгляді проектів нормативно-правових актів, які стосуються регулювання трудових, соціальних, економічних відносин органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з урахуванням думки відповідних профспілок, об'єднань профспілок;

- звільнення роботодавця від обов'язку зі створення умов діяльності профспілок на підприємстві, в установі, організації;

- позбавлення профспілок повноважень зі здійснення захисту трудових та соціально-економічних прав та інтересів членів профспілок;

- позбавлення профспілки, до лав якої входять особи, які відносяться до керівного персоналу підприємства, установи, організації можливості виступати представником працівників у колективних переговорах;

- скасування окремих елементів механізму гарантій для працівників підприємств, установ або організацій, обраних до профспілкових органів;

- позбавлення права професійних спілок ініціювати розірвання трудового договору (контракту) з керівником підприємства, установи або організації, якщо він порушує цей Закон, законодавство про працю, про колективні договори та угоди;

- унеможливлення створення та діяльності первинних профспілкових організацій у навчальних закладах особами, що навчаються;

- встановлення імперативних приписів щодо організації внутрішньостатутної діяльності професійних спілок (утворення контрольних комісій за діяльністю об'єднань профспілок);

- визнання майна профспілок, їх об'єднань колишнього Союзу РСР і УРСР, розташованого на території України та яке станом на 24 серпня 1991 року перебувало у їх віданні, володінні та/або користуванні – державним майном.

Узагальнені зауваження Профспілки до вказаних законопроектів направлені на адресу Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні.

